

дієвості методу гомеопатії проводять шляхом дослідження фізико-хімічних та фармако-динамічних особливостей дії гомеопатичних лікарських засобів на різних експериментальних моделях – на молекулярному, клітинному та організмовому рівнях.

На сьогоднішній день метод класичної гомеопатії має достатню вагому доказову базу, яка відповідає сучасним шкалам доказовості. Показана необхідність проведення подальших досліджень клінічної та економічної ефективності методу класичної гомеопатії, як і інших методів народної і додаткової медицини, на сучасному науковому рівні з метою зростання довіри як пацієнтів, так і лікарів до цієї галузі медицини, що буде сприяти поширенню використання методів народної і додаткової медицини у медико-санітарній допомозі на виконання стратегії ВООЗ.

Л. П. Гуцол, Е. Н. Гуцол, И. П. Цымбал

ДОКАЗАТЕЛЬНАЯ БАЗА КЛАССИЧЕСКОЙ ГОМЕОПАТИИ: ИСТОКИ, СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ, ПЕРСПЕКТИВЫ

Ключевые слова: метод классической гомеопатии, системный подход, доказательная база, народная и дополнительная медицина, медико-санитарная помощь.

В статье исследованы истоки и современные тенденции формирования доказательной базы классической гомеопатии и намечены перспективы дальнейших исследований клинической эффективности метода классической гомеопатии. Представлены результаты комплексного анализа данных зарубежной и отечественной литературы по доказательной базе метода классической гомеопатии на основе системного подхода. Установлено, что в мире активно проводятся научные исследования в рамках доказательной медицины, которые направлены на изучение путей реализации лечебного эффекта гомеопатической терапии, а также ее эффективности, безопасности и экономической эффективности. Результаты этих исследований освещаются на многих научных форумах и отражены в медицинской литературе и интернет-ресурсах. Изучение действенности метода гомеопатии проводят путем исследования физико-химических и фармако-динамических особенностей действия гомеопатических лекарственных средств на различных экспериментальных моделях – на молекулярном, клеточном и организменном уровнях.

На сегодняшний день метод классической гомеопатии имеет достаточно весомую доказательную базу, которая соответствует совре-

менным шкалам доказательности. Показана необходимость проведения дальнейших исследований клинической и экономической эффективности метода классической гомеопатии, как и других методов народной и дополнительной медицины, на современном научном уровне с целью роста доверия как пациентов, так и врачей к этой области медицины, что будет способствовать распространению использования методов народной и дополнительной медицины в медико-санитарной помощи на выполнение стратегии ВООЗ.

L. Hutsol, C. Hutsol, I. Tsymbal

EVIDENCE BASED CLASSICAL HOMEOPATHY: SOURCES, PRESENT STATE, PERSPECTIVES

Keywords: method of Classical Homeopathy, system approach, evidence base, folk and alternative medicine, medical and sanitary care.

The article examines sources and current trends of formation of the evidence base of Classical Homeopathy and outlines the prospects for further research on the clinical effectiveness of Classical Homeopathy. The results of complex analysis of the data of foreign and domestic literature on the evidence base of the method of Classical Homeopathy on the basis of the system approach are presented. It has been established that in the world scientific researches in the field of evidence-based homeopathy are actively being conducted, aimed at studying the ways of realizing the healing effect of homeopathic therapy, as well as its effectiveness, safety and economic advantage. The results of these studies are highlighted in many scientific forums and published in numerous scientific publications and Internet resources. The study of the effectiveness of the method of Homeopathy is carried out through the examination of physico-chemical and pharmacodynamic characteristics of the effect of homeopathic medicines on various experimental models, e.g. at the molecular, cellular and organism levels.

It is concluded that the method of Classical Homeopathy has a sufficiently strong evidence base that corresponds modern evidence scales. There is a necessity of further research on the clinical and economic efficiency of Classical Homeopathy, as well as other methods of folk and alternative medicine in order to increase the trust of patients and physicians to this branch of medicine, which will promote the use of methods of folk and alternative medicine for medical and sanitary care to implement WHO strategy.

DOI:10.33617/2522-9680-2019-1-34
УДК 615.28:339.138(477)

АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ГОРЛА

- С. Б. Чернецька, аспір. каф. управ. та економ. фарм. з технол. лік.
- Н. М. Белей, к. фарм. н., доц. каф. управ. та економ. фарм. з технол. лік.
- ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І. Я. Горбачевського МОЗ України»

Вступ

На захворювання горла страждають всі вікові категорії населення. Пік захворюваності припадає на весняно-зимовий період, тому препарати даної групи займають значну частку за обсягом споживання [1]. Причиною гострих та хронічних захворювань горла є збудники інфекцій, для лікування яких використовують, як правило, препарати

з антибактеріальними властивостями місцевої дії. Дані препарати здебільшого синтетичного походження і можуть негативно впливати на організм людини [2]. Тому, на теперішній час все більшу увагу науковців привертають лікарські засоби на основі фітосубстанцій, оскільки препаратів даної групи рослинного походження незначна кількість.

Однією з лікарських рослин, яка має антибактеріальні та протимікробні властивості, є материнка звичайна (*Origanum vulgare L.*) [3] яка внесена у фармакопеї України та Європи [4, 5].

Метою дослідження було провести аналіз асортименту протизапальних лікарських засобів, зареєстрованих в Україні [6, 7], які застосовуються для лікування захворювань горла та для обґрунтування доцільності розробки нового фітопрепарату на основі материнки звичайної.

Матеріали та методи дослідження

Статистичні дослідження електронних та паперових інформаційних джерел групи препаратів для лікування запальних захворювань горла, що за класифікацією АТС відносяться до групи R02A – засоби, що застосовуються при захворюваннях горла.

Результати дослідження та їх обговорення

За даними Державного реєстру лікарських засобів, станом на листопад 2018 року на фармацевтичному ринку України зареєстровано 159 торгових назв препаратів для

лікування захворювань горла без урахування форм випуску. Досліджувана група лікарських засобів (ЛЗ) представлена 78 препаратами вітчизняного та 81 – закордонного виробництва (рис. 1).

З рис. 1 можна зробити висновок, що на вітчизняному ринку препаратів для лікування горла українського виробництва недостатньо, тому потрібно розширювати асортимент лікарських засобів даної фармацевтичної групи.

Результати вивчення асортиментної структури ЛЗ для лікування горла свідчать про те, що серед іноземних країн-постачальників лідируючі позиції займають 4 країни: Індія, Велика Британія, Словенія та Німеччина (рис. 2).

Серед українських виробників вищезазначених ЛЗ значне місце посідають: ТзОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я», ПАТ «Фармак», АТ «Стома», АТ «Київський вітамінний завод», ТОВ «Тернофарм» (рис. 3).

На фармацевтичному ринку України представлені препарати для лікування горла пропонуються в різних лікарських формах, зокрема: таблетки, розчини для полоскання, настоянки, льодяники, пастилки, спреї та інші.

Серед зареєстрованих досліджуваних препаратів у кількісному співвідношенні переважають тверді лікарські форми (таблетки, пастилки, льодяники, порошок) – 57,24 %, тоді як рідкі складають 13,2 %, значну частку на ринку займають і спреї – 24,53 % (рис. 4). Перші мають перевагу через зручність застосування та точність дозування порівняно з рідкими лікарськими формами.

Велика кількість лікарських форм для лікування горла у вигляді спреїв пояснюється портативністю, зручністю у використанні, але дані засоби є дорогими у порівнянні з іншими лікарськими формами.

Результати аналізу асортименту монопрепаратів та комбінованих ЛЗ, представлених на рис. 5, засвідчують,

Рис. 1. Співвідношення ЛЗ вітчизняного та іноземного виробника для лікування захворювань горла

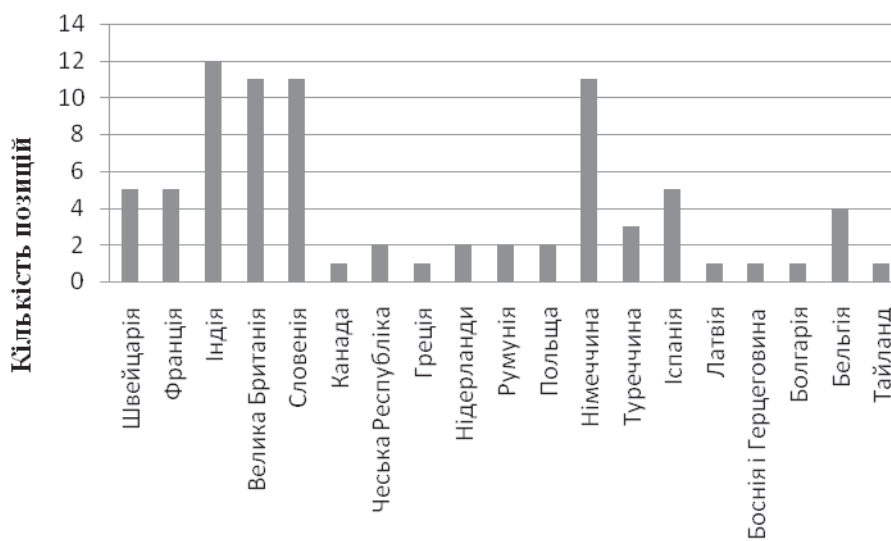

Рис. 2. Розподіл іноземних країн-виробників залежно від обсягу представлених на українському фармацевтичному ринку зареєстрованих ЛЗ для лікування горла

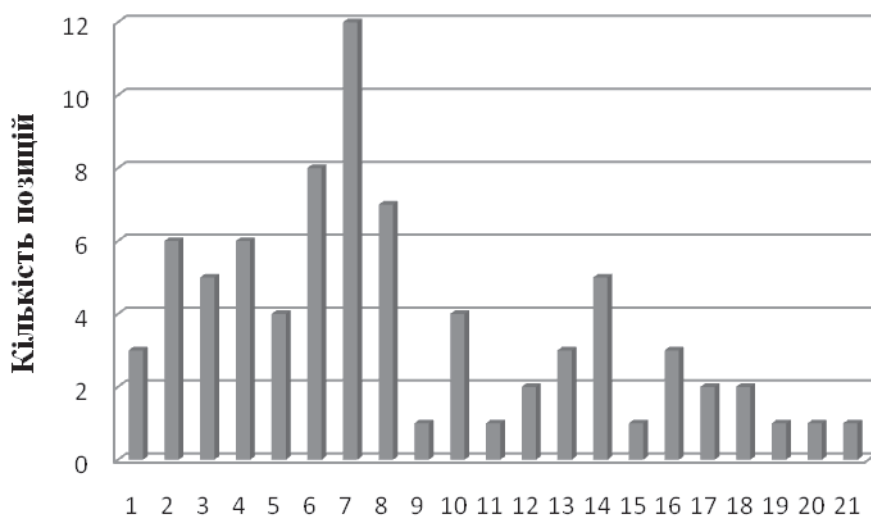

Рис. 3. Розподіл ЛЗ за вітчизняними фірмами-виробниками: 1. ТЗДВ «Інтерхім»; 2. АТ «Київський вітамінний завод»; 3. ПАТ «Київмедпрепарат»; 4. ТОВ «Гернофарм»; 5. ТОВ «Мікрофарм»; 6. АТ «Стома»; 7. ТЗОВ «Фармацевтична компанія «Здоров'я»; 8. ПАТ «Фармак»; 9. Приватне акціонерне товариство «Біолік»; 10. ТЗОВ «Дослідний завод «ГНЦЛС»; 11. ПАТ «Хімфармзавод «Червона зірка»; 12. ПрАТ «Технолог»; 13. ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»; 14. ПрАТ Фармацевтична фабрика «Віола»; 15. ДП «Експериментальний завод медичних препаратів ІБОНХ НАН України»; 16. ТОВ «ДКП «Фармацевтична фабрика»; 17. ПрАТ «Ліктрави»; 18. ПАТ «Лубнифарм»; 19. ТОВ «Агрофарм»; 20. КП «Луганська обласн «Фармація»; 21. ПрАТ «Фітофарм»

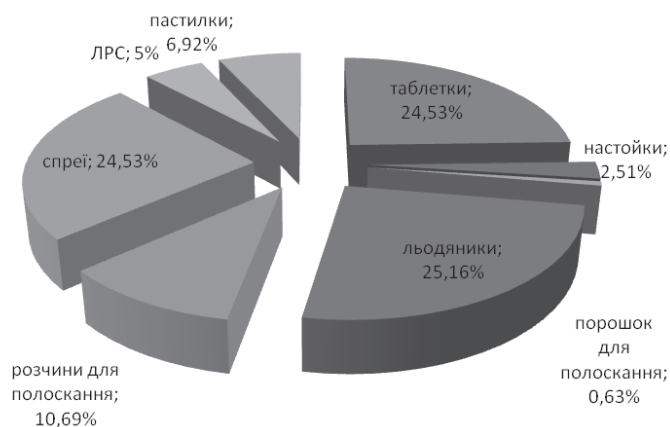

Рис. 4. Співвідношення ЛЗ на вітчизняному ринку за лікарською формою.

що кількість комбінованих препаратів у 2,57 рази перевищує кількість монопрепаратів на ринку України. Це пояснює, що комбіновані ЛЗ даної групи чинять більш ефективну протизапальну та антимікробну дію.

Проте варто зазначити, що майже всі комбіновані лікарські засоби для лікування горла є синтетичного походження і тільки незначна частка – фітопрепарати, що становить 22,6 % від загальної кількості зареєстрованих лікарських засобів.

Рис. 5. Співвідношення лікарських засобів за складом

Висновки

На основі аналізу літератури та даних інформаційного пошуку досліджено асортимент лікарських засобів групи R02A (препарати для лікування горла) на фармацевтичному ринку України та встановлено, що кількість зареєстрованих ЛЗ вітчизняного та рубіжного виробництва майже однакова. Визначено лідерів вітчизняних фірм-виробників, а також країн-імпортерів. Найбільшу частку ЛЗ досліджуваної групи займають таблетки, льодяники та спреї.

Литература

1. Ефективне лікування запальних вірусних захворювань горла та гортані / Ю. В. Дєєва // Семейная мед. № 1 (69), 2017. – С. 100-101.
 2. Borhade S. Extraction and characterisation of pumpkin (cucurbita mixta) seed oil / S. Borhade // Life sci. Leaflets. – 2012. – № 7. – P. 45-49.
 3. Павлюк І. В. Дослідження біологічної активності вторинного екстракту зі шроту трави материнки звичайної (*Origanum vulgare*) / І. В. Павлюк, Н. С. Стадницька, І. Ясіцька-Місяк // Укр. біофармац. журн. – 2015. – № 1. – С. 21-24.
 4. Державна Фармакопея України / Держ. п-во «Український науково-фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2-е вид. – Хар-

ків: Держ. п-во «Український науковий фармакопейний центр якості лікарських засобів». – 2014. – Т. 3. – 724 с.
 5. European Pharmacopoeia-8th ed. – Strasbourg council of Europe, 2013. – 3893.
 6. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.drz.kiev.ua>.
 7. Компендіум. Лекарственные препараты [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://compendium.com.ua>.

Надійшла до редакції 14.12.2018

УДК 615.28:339.138(477)

DOI:10.33617/2522-9680-2019-1-34

С. Б. Чернецька, Н. М. Белей

АНАЛІЗ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО РИНКУ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ГОРЛА

Ключові слова: фармацевтичний ринок, лікарські засоби, препарати для лікування горла, виробники, таблетки, ледянники.

У статті проведено дослідження асортименту лікарських засобів для лікування захворювань горла, які представлені на фармацевтичному ринку України. Встановлено співвідношення лікарських препаратів певної групи вітчизняного та зарубіжного виробництва кожної країни. Досліджено асортимент лікарських засобів для лікування горла за лікарськими формами. Також встановлено виробників, які займають лідируючі позиції на українському ринку ліків.

С. Б. Чернецка, Н. Н. Белей

АНАЛИЗ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО РЫНКА ЛЕКАРСТВЕННЫХ ПРЕПАРАТОВ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ ЗАБОЛЕВАНИЙ ГОРЛА

Ключевые слова: фармацевтический рынок, лекарственные средства, препараты для лечения горла, производители, таблетки, леденцы.

В данной статье проведено исследование ассортимента лекарственных средств для лечения заболеваний горла, представленных на фарма-

цевтическом рынке Украины. Установлено соотношение лекарственных препаратов определенной группы отечественного и зарубежного производства каждой страны. Исследован ассортимент лекарственных средств для лечения горла по лекарственным формам. Также установлены производители, занимающие лидирующие позиции на украинском рынке лекарств.

S. B. Chernetska, N. M. Beley

ANALYSIS OF THE PHARMACEUTICAL MARKET OF MEDICINES FOR THE TREATMENT OF THROAT DISEASES

Keywords: pharmaceutical market, medicines, drugs for the treatment of the throat, manufacturers, tablets, lollipops.

In the article the research of the range of medicinal products for the treatment of throat diseases presented on the pharmaceutical market of Ukraine has been conducted. The correlation of medicinal products of a certain group of domestic and foreign production of each country was established. The range of medicinal products for treating throat for medicinal forms has been investigated. And also manufacturers who occupy the leading positions on the Ukrainian market of medicines were established.

DOI:10.33617/2522-9680-2019-1-37

УДК 615.65-002-007.61:615.322:615.454.2:615.032.35

МОРФОСТРУКТУРА ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ ЩУРІВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ СУПОЗИТОРІЇВ КОМБІНОВАНОГО СКЛАДУ З ІНДОЛ-3-КАРБІНОЛОМ ТА МЕЛОКСИКАМОМ

- ¹ Г. В. Зайченко, д. мед. н., проф., зав. каф. фармакол.
- ² Т. Б. Равшанов, аспір. каф. клін. фармакол. ПКСФ

- ¹ Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця, м. Київ
- ² Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Вступ

Доброякісна гіперплазія передміхурової залози (ДГПЗ) – найпоширеніше захворювання чоловічої статеві системи, з приводу якого звертається 15-25 % чо-

ловіків віком 50-65 р. [1]. Гормональна теорія патогенезу ДГПЗ базується на фактах, що основним гормоном, який регулює ріст залози, є 5α-дигідротестостерон (5α-ДГТ). Цей андроген утворюється з тестостерону (Т) як в епі-